

D E C I Z I E

18 septembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Valeriu Doagă

Judecătorii

Ala Cobăneanu, Tatiana Răducanu

Sveatoslav Moldovan, Ion Corolevschi

examinând recursul declarat de către Întreprinderea mixtă „Incaso” societate cu răspundere limitată, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii mixte „Incaso” societate cu răspundere limitată împotriva Elenei Bou-Habib cu privire la restituirea împrumutului și încasarea dobânzii și a penalității de întârziere, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 20 decembrie 2012, prin care a fost respins apelul declarat de către Întreprinderea mixtă „Incaso” societate cu răspundere limitată și menținută hotărârea Judecătoriei Ciocana municipiul Chișinău din 11 aprilie 2012, prin care acțiunea a fost admisă parțial,

c o n s t a t ă:

La 12 iulie 2011, Întreprinderea mixtă „Incaso” societate cu răspundere limitată a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Elenei Bou-Habib cu privire la restituirea împrumutului și încasarea dobânzii și penalității de întârziere.

În motivarea acțiunii reclamantul ÎM „Incaso” SRL a indicat că la 15 decembrie 2009, între ÎCS „Iute Credit” SRL și Elena Bou-Habib a fost încheiat contractul de împrumut nr. 169019.

Conform contractului menționat, Elena Bou-Habib a împrumutat de la ÎCS „Iute Credit” SRL suma de 4000 lei și urma să restituie conform condițiilor contractuale suma de 5500 lei, sumă ce include valoarea împrumutului principal, taxa aferentă contractului de împrumut și dobânda în mărime de 20%.

Pentru nerespectarea graficului de rambursare a împrumutului, Elena Bou-Habib s-a angajat să plătească și o penalitate contractuală raportată la durata de întârziere.

La 15 decembrie 2009, ÎCS „Iute Credit” SRL a transferat Elenei Bou-Habib suma împrumutată, însă ultima până la moment nu și-a onorat obligațiunile contractuale.

La 30 iulie 2010, 10 august 2010, 01 septembrie 2010 și repetat la 15 septembrie 2010, pârâta a fost înștiințată despre faptul nerespectării clauzelor

contractuale, prin intermediul notificărilor expediate, iar la 08 noiembrie 2010, în adresa pârâtei a fost expediată reclamația, prin care a fost informată repetat despre nerespectarea condițiilor contractuale și despre rezilierea anticipată a contractului și obligația acesteia de a restitui împrumutul, dobânda calculată, taxei aferente la contract și penalitățile calculate conform contractului.

Susține că la momentul rezilierii contractului, datoria Elenei Bou-Habib față de ÎCS „Iute Credit” SRL constituie 2131,41 lei.

Afirmă că prin contractul de cesiune nr. 1 din 01 iunie 2010 ÎCS „Iute Credit” SRL a transmis dreptul său de creanță către ÎM „Incasso” SRL conform prevederilor art. art. 556-557 din Codul civil.

Astfel, ÎM „Incasso” SRL a obținut calitate de creditor și dreptul de a cere de la pârâtă restituirea împrumutului, a dobânzii și a penalității de întârziere.

Prin urmare, solicită încasarea de la Elena Bou-Habib a sumei de 2131,41 lei, dintre care împrumutul în sumă de 766,83 lei, a taxei aferente contractului în sumă de 1250 lei, a dobânzii contractuale în sumă de 8,33 lei și a penalității în sumă de 106,25 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 11 aprilie 2012 acțiunea a fost admisă parțial și fost încasat de la Elena Bou-Habib în beneficiul ÎM „Incasso” SRL împrumutul în sumă de 766,83 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 133,2 lei, iar în total suma de 900,03 lei. În rest acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 20 decembrie 2012 a fost respins apelul declarat de către ÎM „Incasso” SRL și menținută hotărârea primei instanțe.

La 22 martie 2013, în termenul prevăzut de lege, ÎM „Incasso” SRL a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, cerând admiterea recursului și modificarea hotărârilor judecătorești cu încasarea suplimentară în beneficiul ÎM „Incasso” SRL de la Elena Bou-Habib a sumei de 1364,58 lei.

În motivarea recursului recurentul ÎM „Incasso” SRL a indicat că instanțele de judecată, la emiterea hotărârii, au aplicat eronat normele de drept material și drept consecință greșit a respins pretențiile cu privire la încasarea taxei aferente contractului în sumă de 312,50 lei, a dobânzii conform contractului în sumă de 8,33 lei, a penalității de întârziere în sumă de 43,75 lei, a penalității contractuale pentru rezilierea anticipată a contractului în mărime de 1000 lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 236,80 lei.

Menționează că instanța de apel a interpretat eronat dispozițiile art. 869 din Codul civil și a concluzionat că dobânda de 20% aplicată conform contractului de împrumut nu se află în relație rezonabilă cu rata de refinanțare a Băncii Naționale a Moldovei în mărime de 5 la 7% anual. Conform Recomandării Curții Supreme de Justiție nr. 13 și Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 8 din 24 decembrie 2010, caracterul rezonabil se determină în fiecare caz aparte, inclusiv este necesar să se țină cont de clauzele contractuale, de tipul contractului, de faptul dacă a fost stipulată vreo garanție a debitorului, de termenul contractului, de condițiile de creditare ale băncii. Este rezonabilă, de asemenea, acea dobândă, care este mai aproape de mărimea ratei de refinanțare a Băncii Naționale a Moldovei.

Susține că instanța greșit a respins și pretenția cu privire la încasarea taxei aferente contractului, deoarece conform pct. 1 din contractul de împrumut, la suma

împrumutului se aplică taxa aferentă contractului calculată pentru procesarea și acceptarea cererii.

Afirmă că instanța greșit a respins și pretenția cu privire la încasarea penalității de întârziere, deoarece pentru nerestituirea împrumutului, intimatului i-a fost calculată penalitatea pentru 10 zile de întârziere calculată conform pct. 6.1 din contractul de împrumut în mărime de 0,5% pentru fiecare zi calendaristică de întârziere.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 07 august 2013 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

Conform art. 867 alin. (1) din Codul civil, prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate și cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

Din materialele dosarului rezultă că la 15 decembrie 2009, între ÎCS „Iute Credit” SRL și Elena Bou-Habib a fost încheiat contractul de împrumut nr. 169019, conform căruia ÎCS „Iute Credit” SRL s-a obligat să acorde Elenei Bou-Habib un împrumut în sumă de 4000 lei pe un termen de 8 luni, iar Elena Bou-Habib s-a obligat să restituie ÎCS „Iute Credit” SRL suma de 5500 lei, sumă ce include valoarea împrumutului în sumă de 4000 lei, taxa aferentă contractului de împrumut în sumă de 1250 lei și dobânda în sumă de 300 lei.

La 01 iunie 2010, între ÎCS „Iute Credit” SRL și ÎM „Incasso” SRL a fost încheiat contractul de cesionare a creanței, prin care ÎCS „Iute Credit” SRL a cesionat ÎM „Incasso” SRL dreptul de a cere de la Elena Bou-Habib achitarea datoriei, ce rezultă din contractul de împrumut menționat, în sumă de 2131,41 lei, dintre care împrumutul neachitat în sumă de 766,83 lei, dobânda neachitată în sumă de 8,33 lei, taxa aferentă contractului în sumă de 1250 lei și penalitatea contractuală pentru întârziere în sumă de 106,25 lei.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, ÎM „Incasso” SRL a solicitat încasarea de la Elena Bou-Habib a împrumutului în sumă 766,83 lei, a dobânzii în sumă de 8,33 lei, a taxei aferente contractului în sumă de 1250 lei și a penalității contractuale pentru întârziere în sumă de 106,25 lei.

Instanțele judecătorești, fiind investite cu judecarea pricinii în cauză, au ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii, încasând de la Elena Bou-Habib în beneficiul ÎM „Incasso” SRL împrumutul în sumă de 766,83 lei, în rest respingând acțiunea ca fiind neîntemeiată.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, ajunge la concluzia că soluția dată de către instanțele judecătorești este una legală și întemeiată.

Conform art. 869 din Codul civil, în baza contractului de împrumut, părțile pot prevedea și plata unei dobânzi, care trebuie să se afle într-o relație rezonabilă cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei. Înțelegerea asupra dobânzii prin care se încalcă dispoziția alin.(1) este nulă. Se plătește dobândă la expirarea fiecărui an pentru perioada dintre momentul încheierii contractului și cel al restituirii împrumutului dacă în contract nu este prevăzut altfel. În cazul în care împrumutatul nu plătește dobânda în termen, împrumutătorul poate cere restituirea imediată a împrumutului și a dobânzii aferente.

Din contractul de împrumut nr. 169019 din 15 decembrie 2009, încheiat între ÎCS „Iute Credit” SRL și Elena Bou-Habib rezultă că dobânda a fost stabilită de către părți în mărime de 20%.

Conform datelor oficiale statistice referitor la rata de refinanțare a Băncii Naționale a Moldovei pentru perioada contractului de împrumut (15 decembrie 2009-20 august 2010), mărimea acestei rate este de la 5 la 7% anual.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că instanțele judecătorești corect au concluzionat că rata dobânzii contractuale stabilită de către părți în mărime de 20% nu se află în relație rezonabilă cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei și, prin urmare, temeinic și legal au respins pretenția recurentului cu privire la încasarea dobânzii în sumă de 8,33 lei.

De asemenea, instanțele judecătorești temeinic și legal au respins și pretențiile recurentului cu privire la încasarea taxei aferente contractului în sumă de 1250 lei și a penalității contractuale pentru întârziere în sumă de 106,25 lei, deoarece art. art. 867-872 din Codul civil, care reglementează împrumutul, nu prevăd plata penalităților de întârziere și a plăților aferente.

În conexiunea celor expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că instanțele judecătorești justificat s-au pronunțat asupra admiterii parțiale a acțiunii, iar argumentele invocate de către recurent în cererea de recurs nu pot fi reținute ca întemeiate.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt întemeiate și legale, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Întreprinderea mixtă „Incaso” societate cu răspundere limitată.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 20 decembrie 2012 și hotărârea Judecătoriei Ciocana municipiul Chișinău din 11 aprilie 2012 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii mixte „Incaso” societate cu răspundere limitată împotriva Elenei Bou-Habib cu privire la restituirea împrumutului și încasarea dobânzii și a penalității de întârziere.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă

Ala Cobăneanu

Tatiana Răducanu

Sveatoslav Moldovan

Ion Corolevschi